

PATVIRTINTA

Valstybinės augalininkystės tarnybos
prie Žemės ūkio ministerijos
direktorium 2015 m. kovo 31 d.
įsakymu Nr. A1-186

**EKSPORTUOJAMŲ AR REEKSPORTUOJAMŲ AUGALŲ, AUGALINIŲ PRODUKTŲ IR
KITŲ OBJEKTŲ KROVINIŲ FITOSANITARINĖS RIZIKOS BEI ŪKIO SUBJEKTŲ,
VYKLANČIŲ KROVINIŲ EKSPORTĄ IR REEKSPORTĄ, PATIKIMUMO RIZIKOS
VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Eksportuojamų ar reeksportuojamų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų krovinių fitosanitarinės rizikos bei ūkio subjektų, vykdančių krovinių eksportą ar reeksportą, patikimumo rizikos vertinimo tvarkos aprašas (toliau – tvarkos aprašas) nustato tvarką, pagal kurią Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Augalininkystės tarnyba) specialistai vertina ūkio subjektų išvežamų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų krovinių (toliau – augalinės kilmės kroviniai) fitosanitarinę riziką bei ūkio subjektų, vykdančių augalinės kilmės krovinių eksportą ir reeksportą, patikimumą, siekiant užtikrinti rizikos vertinimu pagrįstą ūkio subjektų, vykdančių krovinių eksportą ar reeksportą, priežiūrą.

2. Augalinės kilmės krovinių fitosanitarinės rizikos bei ūkio subjektų, vykdančių augalinės kilmės krovinių eksportą ar reeksportą, patikimumo vertinimas atliekamas siekiant nustatyti eksportuojamo ar reeksportuojamo augalinės kilmės krovinio fitosanitarinio tikrinimo dažnį.

**II SKYRIUS
EKSPORTUOJAMŲ AR REEKSPORTUOJAMŲ AUGALINĖS KILMĖS KROVINIŲ
FITOSANITARINĖ RIZIKOS VERTINIMAS IR FITOSANITARINĖS RIZIKOS GRUPĖS**

3. Eksportuojamų ar reeksportuojamų augalinės kilmės krovinių fitosanitarinę riziką vertina Augalininkystės tarnybos regioninių skyrių, Fitosanitarijos skyriaus Klaipėdos jūrų uosto pasienio kontrolės punkto fitosanitarijos posto (poskyrio) ir Kauno oro uosto pasienio kontrolės punkto fitosanitarijos posto (poskyrio) (toliau – struktūrinis padalinys) specialistai. Eksportuojamų ar reeksportuojamų augalinės kilmės krovinių fitosanitarinės rizikos vertinimo atlikimą koordinuoja struktūrinio padalinio vedėjas.

4. Eksportuojamų ar reeksportuojamų augalinės kilmės krovinių fitosanitarinė rizika vertinama kaskart, ūkio subjektui pateikus prašymą išduoti fitosanitarinį sertifikatą.

5. Augalinės kilmės krovinio fitosanitarinis tikrinimas (tapatumo tikrinimas, vizuali apžiūra, esant įtarimui, kad krovinys užkrėstas kenksmingaisiais organizmais – mėginių paėmimas laboratorinei ekspertizei) ir rizikos vertinimas neatliekamas tais atvejais, kai:

5.1. ūkio subjektas, teikdamas prašymą išduoti fitosanitarinį sertifikatą, nepateikia kitų, krovinio fitosanitariniam sertifikavimui pagal importuojančios šalies keliamus fitosanitarinius reikalavimus reikalingų pateikti, dokumentų ar jų kopijų (pavyzdžiui, krovinių važtaraščių, fitosanitarinių eksporto sertifikatų ar kt.);

5.2. ūkio subjekto pateiktame prašyme išduoti fitosanitarinį sertifikatą nurodyta produkcija, kurią draudžiama įvežti į importuojančią šalį.

6. Eksportuojamų ar reeksportuojamų augalinės kilmės krovinių fitosanitarinės rizikos vertinimas neatliekamas, tačiau atliekamas iš eilės 5 transporto priemonių, vežančių augalinės kilmės produkciją, fitosanitarinis tikrinimas (tapatumo tikrinimas, vizuali apžiūra, esant įtarimui, kad krovinys užkrėstas kenksmingaisiais organizmais – mėginių paėmimas laboratorinei ekspertizei), kai:

6.1. ūkio subjektas Augalininkystės tarnybos struktūriniam padaliniui pirmą kartą teikia prašymą išduoti fitosanitarinį sertifikatą;

6.2. buvo nustatyta, kad ūkio subjektas po atlikto augalinės kilmės krovinio sertifikavimo neužtikrino krovinio atitikties Augalininkystės tarnybos išduotame fitosanitariniame eksporto sertifikate ar fitosanitariniame reeksporto sertifikate nurodytam krovinio aprašymui;

6.3. ūkio subjekto numatytuose eksportuoti ar reeksportuoti augaluose, augaliniuose produktuose ir kituose objektuose fitosanitarinio tikrinimo metu buvo nustatyti kenksmingieji organizmai arba, išvežus augalinės kilmės krovinį, importuojančioje šalyje buvo nustatyti kenksmingieji organizmai;

6.4. ūkio subjektas pažeidė kitus fitosanitarinę kontrolę reglamentuojančius teisės aktus.

7. Eksportuojamų ar reeksportuojamų augalinės kilmės krovinių fitosanitarinei rizikai ir ūkio subjektų, vykdančių krovinių eksportą ar reeksportą, patikimumo rizikai įvertinti taikomi šie kriterijai:

7.1. augalų, augalinių produktų ir kitų objektų rūšis;

7.2. kiek skirtingų kenksmingųjų organizmų galima nustatyti eksportuojamame ar reeksportuojamame augalinės kilmės krovinyje;

7.3. importuojančios šalies nacionalinės augalų apsaugos organizacijos pranešimų dėl eksportuojamuose ar reeksportuojamuose augaluose, augaliniuose produktuose ir kituose objektuose aptiktų kenksmingųjų organizmų skaičius.

8. Atliekant eksportuojamų ar reeksportuojamų augalinės kilmės krovinių fitosanitarinės rizikos vertinimą užpildoma Išvada dėl eksportuojamų ir reeksportuojamų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų krovinių fitosanitarinės rizikos vertinimo (priedas) (toliau – išvada).

9. Pildant išvadą:

9.1. nurodomas struktūrinio padalinio pavadinimas;

9.2. įrašoma išvados surašymo data, numeris ir išvados surašymo vieta;

9.3. įrašomas vertinamo (pateikusio prašymą išduoti fitosanitarinį sertifikatą) fizinio asmens vardas ir pavardė arba juridinio asmens pavadinimas;

9.4. nurodomas prašymo išduoti fitosanitarinį sertifikatą registravimo pagal Augalininkystės tarnybos dokumentacijos planą numeris;

9.5. išvados lentelėje pažymimi atitinkami eksportuojamo ar reeksportuojamo augalinės kilmės krovinio fitosanitarinės rizikos vertinimo kriterijai (lentelėje esantis žymuo „x“ apibraukiamas). Išvados lentelės pabaigoje kriterijų vertės sumuojamos.

9.6. išvadą pasirašo rizikos vertinimą atlikęs struktūrinio padalinio specialistas arba vedėjas.

10. Įvertinus eksportuojamo ar reeksportuojamo augalinės kilmės krovinio fitosanitarinę riziką, augalinės kilmės krovinyje yra priskiriamas vienai iš šių fitosanitarinės rizikos grupių:

10.1. mažos fitosanitarinės rizikos grupei, kai balų suma didesnė kaip 4 balai;

10.2. vidutinės fitosanitarinės rizikos grupei, kai balų suma 5–6 balai;

10.3. didelės fitosanitarinės rizikos grupei, kai balų suma 7 ir daugiau balų.

11. Išvada kartu su ūkio subjekto pateiktu prašymu išduoti fitosanitarinį sertifikatą bei kitais kartu su prašymu pateiktais dokumentais saugomi struktūrinio padalinio bylose pagal Augalininkystės tarnybos dokumentacijos planą.

III SKYRIUS

EKSPORTUOJAMŲ AR REEKSPORTUOJAMŲ AUGALINĖS KILMĖS KROVINIŲ FITOSANITARINIŲ TIKRINIMŲ ATLIKIMAS

12. Nustačius, kad eksportuojamas ar reeksportuojamas augalinės kilmės krovinyje priklauso:

12.1. mažos fitosanitarinės rizikos grupei – atliekamas pateiktų dokumentų patikrinimas, kurių pagrindu išduodamas fitosanitarinis sertifikatas arba fitosanitarinis reeksporto sertifikatas;

12.2. vidutinės fitosanitarinės rizikos grupei – atliekamas pateiktų dokumentų patikrinimas ir kas penkto eksportuojamo ar reeksportuojamo augalinės kilmės krovinio fitosanitarinis tikrinimas (tapatumo tikrinimas, vizuali apžiūra, esant įtarimui, kad krovinyje užkrėstas kenksmingaisiais organizmais mėginių paėmimas laboratorinei ekspertizei);

12.3. didelės fitosanitarinės rizikos grupei – atliekamas pateiktų dokumentų patikrinimas ir eksportuojamo ar reeksportuojamo augalinės kilmės krovinio fitosanitarinis tikrinimas (tapatumo tikrinimas, vizuali apžiūra, esant įtarimui, kad krovinyje užkrėstas kenksmingaisiais organizmais mėginių paėmimas laboratorinei ekspertizei).

13. Didelės fitosanitarinės rizikos grupei ar vidutinės fitosanitarinės rizikos grupei priklausantiems augalinės kilmės kroviniams, gali būti taikomos fitosanitarinio tikrinimo (tapatumo tikrinimas, vizuali apžiūra, esant įtarimui, kad krovinys užkrėstas kenksmingaisiais organizmais – mėginių paėmimas laboratorinei ekspertizei) atlikimo išimtys, kai:

13.1. augalinės kilmės produkcijos kilmės šalimi yra Lietuvos Respublika ir fitosanitarinis tikrinimas (tapatumo tikrinimas, vizuali apžiūra, esant įtarimui, kad krovinys užkrėstas kenksmingaisiais organizmais – mėginių paėmimas laboratorinei ekspertizei) buvo atliktas augalų, augalinių produktų ir kitų objektų auginimo ar gamybos vietoje, o fitosanitarinio tikrinimo metu nebuvo nustatyta kenksmingųjų organizmų;

13.2. eksportuojami ar reeksportuojami tos pačios rūšies augalai, augaliniai produktai ir kiti objektai buvo užauginti ar pagaminti toje pačioje šalyje ir gamybos vietoje, kurioje buvo kilęs augalinės kilmės krovinys, kurio paskutinysis fitosanitarinis tikrinimas (tapatumo tikrinimas, vizuali apžiūra, esant įtarimui, kad krovinys užkrėstas kenksmingaisiais organizmais – mėginių paėmimas laboratorinei ekspertizei) buvo atliktas ne vėliau kaip prieš 10 darbo dienų ir jo metu kenksmingųjų organizmų nebuvo nustatyta.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Asmenys, pažeidę šio aprašo reikalavimus, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

Eksportuojamų ar reeksportuojamų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų krovinių fitosanitarinės rizikos bei ūkio subjektų, vykdančių krovinių eksportą ir reeksportą, patikimumo rizikos vertinimo tvarkos aprašo priedas

(Išvados dėl eksportuojamų ar reeksportuojamų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų krovinių fitosanitarinės rizikos vertinimo forma)

VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

(struktūrinio padalinio pavadinimas)

**IŠVADA
DĖL EKSPORTUOJAMŲ AR REEKSPORTUOJAMŲ AUGALŲ, AUGALINIŲ
PRODUKTŲ IR KITŲ OBJEKTŲ KROVINIŲ FITOSANITARINĖS RIZIKOS
VERTINIMO**

_____ Nr. _____
(data)

(vieta)

(fizinio asmens vardas ir pavardė / juridinio asmens pavadinimas)

Prašymo išduoti fitosanitarinį sertifikatą registravimo numeris _____

Eil. Nr.	Rizikos vertinimo kriterijus	1 balas	2 balai	3 balai
1.	Augalų, augalinių produktų ir kitų objektų rūšis:			
1.1.	sodinamoji medžiaga (augalai, skirti sodinti)			x
1.2.	vazoniniai augalai (kambario augalai), skintos gėlės			x
1.3.	bulvės			x
1.4.	kitos daržovės, vaisiai		x	
1.5.	grūdai, sėklos, stiebagumbiai, gumbasvogūniai, gumbai ir kt.		x	
1.6.	apvali mediena su žieve		x	
1.7.	kiti	x		
2.	Kiek skirtingų kenksmingųjų organizmų galima nustatyti eksportuojamame ar reeksportuojamame augalinės kilmės krovinyje:			
2.1.	vienos rūšies kenksmingąjį organizmą	x		
2.2.	iki trijų rūšių kenksmingųjų organizmų		x	
2.3.	daugiau kaip trijų rūšių kenksminguosius organizmus			x
3.	Importuojančios šalies nacionalinės augalų apsaugos organizacijos pranešimų dėl eksportuojamuose ar reeksportuojamuose augaluose, augaliniuose produktuose ir kituose objektuose aptiktų kenksmingųjų organizmų skaičius:			
3.1.	pranešimų negauta	x		

3.2.	gautas 1 pranešimas		x	
3.3.	gauti daugiau nei 2 pranešimai			x
Bendra balų suma				

Eksportuojamo ar reeksportuojamo augalų, augalinių produktų ir kitų objektų krovinio fitosanitarinė rizika priklauso:

- mažos fitosanitarinės rizikos grupei (ne daugiau kaip 4 balai);
- vidutinės fitosanitarinės rizikos grupei (5–6 balai);
- didelės fitosanitarinės rizikos grupei (7 ir daugiau balų).

Rizikos vertinimą atliko _____
(pareigos, parašas, vardas ir pavardė)